

Viborg Amt
Miljø og Teknik
Skottenborg 26
8800 Viborg

DBO, Wave/Freestyle-udvalg

INDSIGELSE MOD ETABLERING AF VINDMØLLEPARK VED ROSHAGE, HANSTHOLM

Idet vi har erfaret, at der er projekteret et anlæg med vindmøller ved Roshage i Hanstholm, vil vi i Dansk Brætsejler Organisation (DBO) hermed give til kende, at dansk windsurfing vil lide et betragteligt tab, såfremt projektet gennemføres i sin nuværende form.

Hanstholm er i europæisk sammenhæng iblandt de allerbedste windsurfingsteder. Sammen med revet i Klitmøller byder det på optimale betingelser i alle de i Danmark dominerende vestlige vindretninger. Såfremt projektet gennemføres, vil windsurfingsporten miste et af de bedste steder i Europa. I dag valfarter surfere til området fra adskillige europæiske lande. Det drejer sig primært om Tyskland, Holland, Norge og Sverige, men også fra tidligere Øst-lande som fx Polen og Estland. I forbindelse med stævner afholdt i området, har der været professionelle windsurfere fra Brasilien, Australien, USA, Spanien og andre steder. Det er, som uddybet længere nede, vores klare opfattelse, at de nuværende planer for Roshage vil sætte en stopper for disse besøg, og lokalområdet vil hermed miste en ikke uvæsentlig turistindtægt. Derudover formoder vi, at mange af de surfere, der i øjeblikket besøger området fra andre dele af Danmark, i stort omfang vil blive væk, og endelig kan man bestemt ikke udelukke, at mange af de surfere, der bor i lokalområdet, vil flytte. I det mindste vil tilflytningen blive ikke uvæsentlig mindre.

Øst for Hanstholm findes et af Nordeuropas bedste steder til windsurfing og surfing. Inden for windsurfing i bølger, og dermed i konkurrencedisciplinen wave-performance, er der nogle helt specielle forhold, der er afgørende for et steds egnethed. For det første er det vigtigt, at vinden kommer nogenlunde langs kysten; dernæst er det vigtigt, at bølgerne drejer således, at de allerede et stykke ud fra kysten vender lige ind på land; og endelig skal havbunden være sådan, at bølgerne rejser sig tilpas stejlt. Derudover er det væsentligt, hvor langt væk fra land bølgerne bliver dannet – desto længere væk desto bedre. Det kræver med andre ord temmelig unikke betingelser at få alt dette til at passe sammen, og når man samtidig skal have en vindhastighed på minimum 10 m/s findes der meget få egnede steder.

I Nordvestjylland blæser det som bekendt ofte temmelig meget, bølgerne har fri passage gennem Nordsøen, og især hvis bølgerne kommer fra nordvest, kan de have lang tid undervejs. En af de egenskaber, der gør området omkring Roshage unik set med en surfers øjne er kalkstensbunden. Denne relativt hårde havbund er i stand til både at dreje bølgerne og at få dem til at rejse sig, så de bliver tilpas stejle (sandrevler vil derimod have en tendens til med tiden at flytte sig således at bølgerne rejser sig mindst muligt). Der findes ikke mange steder i Danmark med en så hård havbund, og derfor er udvalget af windsurfsteder til bølgesejlads temmelig begrænsede. Kystens orientering i området omkring Roshage, kombineret med de ganske særlige bundforhold (kridtbund), fremspringet på kysten ved Roshage og molen ved Fiskemelsfabrikken skaber helt unikke windsurfingforhold i vestlige vindretninger: Meget lange, stejle og hurtige bølger i brændingszonen, kombineret med

mindre bølger tæt ved stranden, skaber et windsurfing spot i verdensklasse, hvilket den store søgning til området af surf-turister også tilkendegiver.

Ydermere er der ved Roshage plads til et i disse sammenhænge helt udsædvanligt stort antal windsurfere på vandet ad gangen. Flere hundrede kan sejle her på en gang uden de store problemer. Dette er, som man kan forestille sig ud fra de førnævnte krav til et windsurfsted, helt specielt.

Lørdag 16/7-05

Syd og øst for Ørhage rev i Klitmøller findes også gode windsurfing forhold, blot i nogle lidt andre vindretninger og med meget mindre plads, men Hanstholm fungerer langt flere dage end noget andet sted i området. Windsurfstedet ved Roshage er altså den væsentligste faktor, der gør, at området i sin helhed er iblandt de bedste steder i Europa til at afholde konkurrencer i wave-performance, samt at windsurfe i bølger for fornøjelsens skyld.

Et af Hanstholm Havns argumenter for opfyldning er erosion i bugten. Windsurfere har sejlet ved Roshage i mange år, og efter vores overbevisning er der ikke markant erosion i området. Fx er placeringen af bunkeren i forhold til stranden uændret inden for de sidste 15 år og parkeringsmulighederne har ikke ændret sig. En eventuel kystsikring ved Roshage vil efter vores formodning flytte erosionen længere mod øst i retning mod Hamborg, hvor der er ringere modstandsdygtighed for pga. materialesammensætningen i havbunden.

Som vi ser det, vil det med andre ord være omkostningsfuldt i et natur, socialt og professionelt perspektiv.

OPFORDRING

På baggrund af de ovenstående argumenter opfordrer DBO hermed Viborg Amt til at projektet ikke gennemføres i den planlagte form. I DBO ser vi det som et enormt tab af et naturskønt område, der tilmed benyttes af et sportsligt segment, som netop nu er i stor vækst og i stigende grad vurderes af Dansk Sejlunion som en gren af sejlsporten med et stort udviklingspotentiale. Vi har vanskeligt ved at finde gode steder til at afholde konkurrencer i det øvrige Danmark, og området omkring Hanstholm er uden sammenligning det bedste sted i Danmark og blandt de bedste i Europa.

Det skal bemærkes, at vi er enige med Hanstholm Kommune i, at den påtænkte vindmøllepark vil være af stor økonomisk gevinst for kommunen. Det er dog vores overbevisning, at der ved alternative placeringer af vindmølleparken, vil kunne opnås samme økonomi, uden at ødelægge et af Europas bedste windsurfingsteder med den deraf følgende negative effekt på indtægter fra turisterhvervet.

Vi vil i den forbindelse opfordre Hanstholm kommune til at forsøge at få større del i den turistindtægt, der er forbundet med surfing i området. Det er i dag således, at denne indtægt i høj grad kommer Klitmøller by til gode, men hvis man forbedrede mulighederne for turisme ved fx overnatningsmuligheder ol. , kunne der være en mulighed for at opnå en større turisme i området.

Udover ovenstående begrunder vores indsigelse sig i følgende punkter:

- **PROFESSIONELT PERSPEKTIV**
  - NATIONALE STÆVNER
  - INTERNATIONALE STÆVNER
  - PROFESSIONELLE UDØVERE
- **SOCIALT PERSPEKTIV**
  - LOKALMILJØETS BEBOERE
  - TURISME FORBUNDET MED DBO
- **ØKONOMISK PERSPEKTIV**

PROFESSIONELT PERSPEKTIV

NATIONALE STÆVNER

Idet bugten ved Fiskemølsfabrikken besidder de ovennævnte forhold, er det det mest foretrukne sted i Danmark til at afholde konkurrencer. Organisationsmæssigt betyder det, at lokalmiljøets windsurfingklub NASA, der tæller 110 medlemmer, har landets absolut bedste betingelser for at arrangere stævner i disciplinen wave-performance i DBO-regi.

De nationale stævner omfatter i gennemsnit 40-50 deltagere, hvor der de seneste år har vist sig mange nye ansigter på konkurrencescenen. Der er tradition for, at NASA har mulighed for at afholde størsteparten af årets danske stævner i wave-performance, netop fordi Roshage ved Hanstholm sikrer sejlads i nordvestlige og vestlige vindretninger. Således er NASA den klub, der har båret flest Danske Mesterskaber, og det er den klub, der har afholdt flest ranglistestævner i almindelighed. NASA er derudover uden sammenligning den klub, der har

haft flest forhåndstilmeldinger til stævner i stævnerækken, der traditionelt består af 4-5 stævner om året. Siden midten af 1990'erne har bugten ved Fiskemøllefabrikken været et af de foretrukne steder til både DM og ranglistestævner. Fx er de DM i wave-performance 3 ud af de sidste 4 gange blevet afholdt i området ved Roshage.

INTERNATIONALE STÆVNER

Hanstholm og omegn har gennem tiden dannet rammerne for internationale stævner. Heriblandt kan nævnes Soulwave, Verdensmesterskaber, Nordiske Mesterskaber og Europamesterskaber, der trækker en stor international turisme til området. Alle disse stævner er publikumsvenlige og er derfor af stor betydning for sporten i særdeleshed og for området i almindelighed. Uden sikkerheden for at kunne sejle i alle vestlige vindretninger vil det efter vores formodning ikke være muligt at tiltrække sådanne arrangementer. For at kunne afholde større internationale stævner i wave-performance, er det nødvendigt at være godt dækket ind med hensyn til vindretninger og god plads. Det er DBOs ønske at markere dansk windsurfing i disciplinen waveperformance internationalt, og det er i den forbindelse nødvendigt at kunne bruge området mellem Roshage og Hamborg.

PROFESSIONELLE UDØVERE

Der er op til flere professionelle og delvist professionelle windsurfere, som er bosiddende i området. Det vil være en væsentlig forværring af deres træningsmuligheder, hvis den planlagte landindvinding finder sted. En eventuel landindvinding vil altså skade en hel gruppe af personers muligheder for at udføre deres erhverv. Derudover vil denne landindvinding i høj grad hæmme muligheden for udviklingen af nye talenter, der senere ville kunne blive professionelle.

SOCIALT PERSPEKTIV

LOKALMILJØETS BEBOERE

Selvom windsurfing ikke er en holdsport er det i høj grad en sport, der har social karakter. I Klitmøller og omegn er der pt. 78 fastboende windsurfere og deres familier, der alle har bosat sig i området pga. områdets perfekte forhold i stort set alle vestlige vindretninger. Ved en eventuel gennemførelse af landindvindingen mister surferne i området det sted, hvor de i langt over halvdelen af tilfældene ville have sejlet. DBO skønner, at projektet vil medføre fraflytning fra området, hvilket allerede rører på sig efter tabet af Vandet Sø denne sæson, hvor der tidligere var begynder- og freestylespot. Det er meget sandsynligt, at en større del af DBOs fastboende medlemmer vil fraflytte Klitmøller, fordi et af alternativerne til at sejle i vest og nordvest er det noget mere tvivlsomme sted Hvide Sande. Dog skønner vi, at de større byer i Midtjylland vil blive et bedre alternativ for at kunne udnytte alle vindretninger.

Således skønner DBO, at et yderligere tab af et godt sted, der byder på forhold i verdensklasse, uden tvivl vil gøre området mindre attraktivt, og det vil være langt sværere for DBO at samle officials til at afvikle stævner af national som international karakter. Af den sidste type stævner skal det bemærkes, at disse kræver rigtig mange frivillige hænder. Størstedelen af de fastboende familier er medlemmer af DBO og udgør knap 10% af Klitmøllers samlede befolkning. Alle de fastboende og deres familier har jobs i området, og man vil således miste arbejdskraft ved en eventuel fraflytning.

TURISME FORBUNDET MED WINDSURFING

I forbindelse med konkurrence i DBO ved vi, at mange af de aktive sejlere holder ferie i Hanstholm og Klitmøller for at træne. Såfremt projektet gennemføres kan man forvente, at turismen fra DBOs medlemmer mindskes betydeligt. Derudover vil sejlere fra udlandet ifølge

vores formodninger i høj grad holde sig væk. På længere sigt kan det betyde, at egentlig turisme – dvs. deciderede ferier – forbundet med windsurfing i Hanstholm Kommune mere eller mindre forsvinder, hvilket efter vores overbevisning vil være en skam for såvel det sociale som professionelle i såvel kommunen som DBO.

Lørdag d. 16/7-05.

Desuden er windsurfing en spektakulær sport, og den bidrager således til underholdning af turister, der ellers ikke er direkte involveret i windsurfing. Endelig skal man ikke glemme, at windsurfere, der har haft gode oplevelser i området, sagtens kan tænkes at vende tilbage med familien for at holde ikke-surfrelaterede ferier.

ØKONOMISK PERSPEKTIV

Windsurfing i Klitmøller og omegn har været medvirkende til at give Hanstholm Kommune et løft gennem de sidste 10-15 år, hvor bl.a. DBOs konkurrencer har medvirket til en økonomisk akkumulering, der omfatter: turisme i forbindelse med stævner; turisme i almindelighed; DBO-medlemmer, der afholder træningslejre for konkurrence- og fritidssejlere; fastboende skatteydere; samt mediemæssig promovning af området gennem bl.a. firmaet Greensurf, som arbejder tæt sammen med DBO. Gennem medierne, der bl.a. omfatter nationalt TV, er der flere gange blevet gjort opmærksom på de unikke forhold, området omkring Hanstholm byder på. Hvis projektet gennemføres, er det tvivlsomt, hvorvidt området er attraktivt til at afholde konkurrencer i det omfang, det tidligere er blevet gjort, hvorfor den samlede omsætning pga. windsurfing i kommunen uden tvivl vil falde markant.

DBO skønner den samlede omsætning, der direkte baserer sig på windsurfing, til at være på anslået 40 millioner kroner om året, hvis vi antager, at blot 10% af turismen er surfrelateret.

Det begrundes sig på: sommerhusudlejning; camping; forretningslivets øgede omsætning og private virksomheder inden for windsurfing. Dertil kommer de økonomiske konsekvenser af de fastboende surfers ikke-surferelaterede jobs. Det trækplaster, det er, at have så unikke windsurfmuligheder, som området ved Roshage byder på, er i denne sammenhæng mindst lige så væsentligt, som de muligheder, området omkring Klitmøller byder på, hvorfor vi i DBO skønner, at turisme såvel som det lokale liv svækkes betydeligt ved projektet.

Vi håber at Viborg Amt og Hanstholm Kommune har forståelse for vores sag, og vi ser frem til en debat om projekteringen, hvor vi forventer præsentation af og redegørelse for alternative løsningsforslag.

Med venlig hilsen

DBO wave/freestyle-udvalg.

Lørdag d. 16/7-05.